

ΠΑΝΔΩΡΑ.

1. ΑΠΡΙΛΙΟΥ. 1853.

ΤΟΜΟΣ Δ'.

ΦΥΛΛ. 73.

Ο ΚΑΜΙΝΑΪΤΗΣ.

Διήγημα, υπό Α. Ρ. Ρ. (*)

—ο—

Ἡ Σαλαμάνδρα, ὡραῖον πολεμικὸν ἀτμόπλοον τοῦ ἀγγλικοῦ ναυτικοῦ, τετρακοσίων ἱππων δυνάμεως, διετάχθη τὸν παρελθόντα νοέμβριον ν' ἀποπλεύσῃ ἀπὸ Πορτσμουθς, φέρουσα ὁδηγίαν εἰς τὴν ἐν τῇ Μεσογείᾳ μοῖραν, ἥτις ἐστάθμευσεν ἐν Μελίτῃ καὶ Σμύρνῃ, καὶ ἐκπληρώσασα τὴν ἐντολὴν τῆς, νὰ ἐπιστρέψῃ μετὰ τῶν ἀπαντήσεων. Ἐπειδὴ δὲ πρὸ ὀλίγου ἡ Κυρία Σόμμερς εἶχεν ἀναλάβει ἐξ ἀσθενείας ἐπικινδύνου, ὁ σύζυγός τῆς, πλοίαρχος τῆς Σαλαμάνδρας, ἔλαβε παρὰ τοῦ Ναυαρχείου τὴν δυσκόλως διδομένην ἄδειαν νὰ παραλάβῃ αὐτὴν εἰς τὴν ἐκδρομὴν, ὅπως ἀναπνεύσῃ τὰς ζωογόνους αὔρας εὐκραστεύου κλίματος. Ἡ ἀπόφασις δ' αὕτη ἐχαροποίησε μεγάλως τοὺς κυρίους ἀξιωματικούς τῆς Σαλαμάν-

δρας, διότι τὴν Κυρίαν Σόμμερς συνώδευσεν καὶ ἡ θυγάτηρ τῆς Μὲις Ὁφέλια, ἥτις, ἐσχάτως μόνον παρουσιασθεῖσα εἰς τὰς συναναστροφάς, εἶχεν ἐλκύσει τὴν προσοχὴν διὰ τοῦ κάλλους τῆς καὶ τῆς χάριτος τῆς συμπεριφορᾶς τῆς. Ἡ Ὁφέλια ἦτον τῷ ὄντι καλλονὴς σπανίας καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου τόσων ὀλίγων σπανία εἶναι ἡ καλλονή. Τὸ δέσμα τῆς εἶχε τὴν στιλπνὴν λευκότητά τοῦ νεοπρίστου ἐλέφαντος· ἡ κόμη τῆς καστανὴ μετ' ὑποχρύσων ἀπαυγασμάτων, περιελάμβανε κυματοῦσα τὸ ἀκριβῶς ὠσειδὲς πρόσωπόν τῆς· ἡ κανονικότης τῶν χαρακτήρων τῆς ἐδύνατο εἰς τὸν αὐστηρότερον γλύπτην νὰ χρησιμεύσῃ ὡς τύπος, ἀλλ' ἥτις ὑπερέβαινε παντὸς γλύπτου τὴν τέχνην, ἥν ἡ ἐπὶ τοῦ προσώπου τούτου ἐπιπνέουσα ἐκφρασις, κρᾶμα ἀπερίγραπτον παντοίας ἰλαρότητος καὶ αἰσθηματικῆς βαρυθυμίας, ἦσαν οἱ γαλανοὶ ὀφθαλμοί τῆς, ὧν τὸ βλέμμα εἶχε τὴν λομρότητα συγγρόνως καὶ τὸ βάθος οὐρανοῦ εὐδείου, ἦν πλήρες φαιδρότητας ὁμοῦ καὶ ὄνειροπωλγσιων, ἦσαν τὰ κορὰλλινα χεῖλη τῆς, ἐφ' ὧν ἡ ἀγαθότης ἐφαίνετο πράυνουσα τὴν ὀξύτητα τῆς ἀγχοινίας. Ἡ Μὲις Ὁφέλια ἐπὶ καίτοι προσέτι καὶ διὰ τὰ πολλὰ ἐπίκτητα προτερήματά τῆς· ἐλέγετο καλὴ μουσική· ὅσοι εἶδαν τὸ

(*) Τὸ διήγημα τοῦτο στηρίζεται ἐπὶ συμβάντος ἀληθοῦς, ὁ ἀνήγγιλον αἱ Εὐρωπαϊκαὶ ἐφημερίδες τοῦ παρελθόντος Φεβρουαρίου.

λαίνωμά της έβεβαίουν ότι έζωγράφει επιδειξιώτατα· και όσοι είχαν την εύτυχίαν να χορεύωσι μετ' αὐτῆς εἰς τὰς συναναστροφάς τοῦ διοικητοῦ τοῦ ναυστάθμου, δι'αυτοῦ δὲ ἤτον τῆς Πόλλας ἡ βασιλίσ. Καί δὲν ἤτον μὲν ὁ πλοίαρχος Σόμμερς ἀριστοκρατικοῦ τινος οὐδὲ μεγαπλοῦτος οἰκαγενείας βλαστὸς, ἀλλ' ἐν Ἀγγλίᾳ, καὶ παρ' ὅλοις τοῖς ἐξυγετισμένοις λαοῖς, ὡς γνωστὸν, ἡ καλὴ ἀγωγή δὲν εἶναι μόνον τῶν ἀνωτάτων τάξεων προνόμιον, καὶ ὁ πατήρ τῆς Ὠφελίας, εἰς τὴν ἀξιότιμον μεσαιὴν τάξιν ἀνήκων τῶν πολιτῶν, καὶ βαθμὸν ἔχων ἔντιμον, ἀπὸ τῶν ἐσόδων αὐτοῦ, καὶ τῆς οὐ μεγάλης μὲν ἀλλ' ἐπαρκoῦς περιουσίας του, ἀνέθρεψε τὴν μόνην καὶ προσφιλῆ του θυγατέρα, ὡς ἤθελεν ἀνατραφεῖ ἡ πλουσιωτάτη θυγάτηρ τοῦ εὐγενεστέρου τῶν λόρδων.

Ἡ θαλασσοπλοῖα ἔχει βεβαίως τὰς τέρφεις της. Ὁ ἥλιος ἐκ τῶν κυμάτων ἀναδυόμενος, ἢ εἰς αὐτὰ βυθίζων τὴν χρυσὴν κόμην του, ἡ θάλασσα ὅτε μὲν ὡς κάτοπτρον ἀντανανκλώσκει τὸν οὐρανὸν, ὅτε δὲ ἀγριεμένη καὶ ἀφρίζουσα ἐν ταῖς μυριοσχήμες της συστροφαῖς, εἰσὶ βεβαίως θεάματα ὑψοῦντα καὶ τέρποντα τὰς ψυχάς. Ἀλλ' ὁ νέος τοῦ ναυτικοῦ ἀξιωματικὸς, ὅστις πρὸ ἐτῶν καθ' ἡμέραν βλέπει τὸν ἥλιον δύοντα καὶ καθ' ἡμέραν βλέπει αὐτὸν ἀνατέλλοντα, ὅστις μυριάκις εὐχάρμησε τὰ γραφικὰ ἀποτελέσματα καὶ τῆς γαληνιώσεως καὶ τῆς ταραττομένης θαλάσσης, αὐτὸς ἀποδίδει μέχρι τέλους ἤττον εὐαίσθητος πρὸς τὰς γραφικὰς ταύτας ἡδονάς, ἅς καλεῖ μονοτόνους, καὶ δὲν δυσχεραίνεται ὅσκις εἰς τοὺς μακροὺς πλοῦς του παρεμπίπτουσιν ἔκτακτοί τινες παραμυθίαι τῆς πλήξεως.

Ταῦτα διὰ νὰ δικαιολογήσωμεν, τοῖς ἔχουσιν ἀνάγκην τοιαύτης δικαιολογήσεως, διατὶ οἱ ἀξιωματικοὶ Σαλαμάνδρας ἐχάρησαν ὅταν εἶδαν συνοδοιπορούσας τὰς κυρίας Σόμμερς. Ὅλοι ἐσπευσαν νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς αὐτάς, καὶ νὰ ταῖς προσφέρωσι προθύμως καὶ φιλοφρόνως τὰς ὑπηρεσίας των. Ἀλλ' ἡ Κυρία Ὠφελία, ἐπὶ τὰς δύο πρώτας ἡμέρας ὀλίγον προσείχεν εἰς τοὺς ἀξιωματικούς, τὰς ὑπηρεσίας καὶ τὰς φιλοφροσύνας των, διότι ἀντικοινωνικώτερον καὶ μισανθρωπότερον πάθος τῆς ναυτιάσεως δὲν ὑπάρχει, ἢ δὲ Μὲς Ὠφελία, καὶ τοὶ θυγάτηρ οὕσα θαλασσινοῦ, ἀλλ' εἶχεν ἀνατραφεῖ εἰς τὸ σχολεῖον τῆς Λαιμιγκτῶνος, πόλεως μεσογείου, καὶ ἤτον ἄπειρος τῆς θαλάσσης. Τὴν τρίτην ὁμως ἡμέραν, ἀφ' οὗ διέπλευσαν τὸν δύσπλου τῆς Μάγχης πορθμὸν, καὶ ἀφ' οὗ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Βισκαϊκοῦ κόλπου, τοῖς προσέπνευσαν τῆς μεσημβρίας γλυκύτερα πνεύματα, ἡ Ὠφελία προέκυψεν ἐκ τοῦ μηχανοῦ τοῦ πλοίου, ὅπου ἐνοσιλεύετο, ἢ, ὡς ἔλεγεν ὁ νέος ὑποπλοίαρχος Σίμων Μοντφόρτος, ὁ μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Σαλαμάνδρας ἔχων τὰς πλείστας ἀξιώσεις εἰς ποίησιν, εἰς εὐφροσύνην καὶ εἰς ἐπιτυχίαν παρὰ ταῖς κυρίας, ἡ Ὠφελία ἀνέδυ ἐκ τοῦ Βυθοῦ ὡς ἡ Κύπρις, καὶ προτεμειδίασε τὴν ἤδη μειδιῶσαν φύσιν. Ὁ πλοῦς προέβαινε φαιδρὸς ἔκοτε. Οἱ ἀξιωματικοὶ ἐφιλοτιμοῦντο τίς νὰ δειχθῇ εἰς τὴν Κυρίαν περιποιητικώτερος, καὶ ὑπὲρ πάντας τὸ κατώρθου ὁ Σίμων, ὅστις, καθ' ὃ τοποτηρητὴς τοῦ πλοίαρχου, εἶχε καὶ τὸ πρῶτιστον δικαίωμα νὰ τὰς ξεναγῇ.

Γνωστὴ εἶναι τῶν ναυτικῶν ἡ ὑπὲρ τῶν πλοίων των φιλοπροσωπία, καὶ πόσον φιλαρέσκως ἐπιδεικνύουσι τὰ ἐλάχιστα αὐτῶν μέρη, καὶ φαίνονται φρονούντες ὅτι οἱ τὴν δυστυχίαν ἔχοντες νὰ κατοικῶσι τὴν στερεάν, οὐδὲ νὰ φαντασθῶσι καὶ δύνανται τὰ θαύματα τῆς ἐνύδρου ταύτης ἀρχιτεκτονικῆς. Τῆς ἀδυναμίας ταύτης δὲν ἦν ἀπηλλαγμένος οὐδ' ὁ ὑποπλοίαρχος Κ. Μοντφόρτος, ὅστις ἅμα ἡ Μὲς Ὠφελία ἐδύνατο νὰ στηριχθῇ εἰς τοὺς δύο της πόδας, ἐπρότεινε νὰ τὴν περιφέρῃ εἰς ὅλον τὸ πλοῖον, καὶ ἡ πρότασις ἐγένετο προθύμως δεκτή. Περιήγαγε λοιπὸν ὁ Κ. Μοντφόρτος τὴν Ὠφελίαν, διότι ἡ Κυρία Σόμμερς ἤτον ἀδύνατος ὥστε νὰ περιπατῇ, ἄλλως τε δὲ καὶ ἐγνώριζε τὸ πλοῖον ἀπὸ τῆς πώρας μέχρι τῆς πρύμνης· τὴν κατεβίβασεν εἰς τὰ κοῖλα τοῦ πλοίου, τῇ ἐδείξε ποῦ διατιθῶνται οἱ ναῦται, ποῦ κοιμῶνται εἰς τὰς κινητάς των ἐώρας, τῇ ἐπέδειξε τοὺς θαλαμίσκους τῶν ἀξιωματικῶν, ὅπου πρὸς βάραν των λύεται τὸ μαθηματικὸν ζήτημα, πῶς δεδομένον σῶμα νὰ περιέχεται εἰς ἐλάχιστον ἐμβαδόν, καὶ τοῦτο ἀφώτιστον καὶ ἀδιάπνουν, τῇ ἐδείξε μετὰ πομπῆς τὸ μαγειρεῖον καὶ τὴν ἀντλίαν, καὶ τὸ φαρμακοπωλεῖον, ἐκεῖθεν τὴν εἰσήγαγε πρὸς τὰς μηχανάς, ὅπου τὰ βάρεα ἐμβόλα ἐκινεῖντο ἄνω καὶ κάτω ἐναγωνίως, ὡς σιδηροὶ χειρονομούντων γιγάντων βραχίονες, καὶ εἰς τὸ δωμάτιον τῶν καμίνων, ὅπου ἤτον πνιγερὸς ὁ ἀήρ καὶ ὁ καύσων ἀφόρητος.

— Αὕτη βεβαίως εἶναι ἡ κατοικία τῆς Σαλαμάνδρας, τοῦ πολιούχου δαίμονος τοῦ πλοίου, εἶπεν ἡ Ὠφελία. Ἐδῶ, ἐπρόσθεσε ῥιπίζομένη διὰ τοῦ μηχανοῦ της, καὶ διὰ τῆς μικρᾶς της χειρὸς προστατεύουσα τὸ πρόσωπόν της κατὰ τῆς λάμψεως τῶν φλογῶν, ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ μείνῃ δέκα λεπτά, ἐκτὸς ἴσως ἂν εἶναι ὁ Ἀχιλλεὺς, ὅστις ἐβαπτίσθη εἰς φλόγας.

— Ὁ Οὐίλλης οὔτε Ἀχιλλεὺς εἶναι οὔτε Σαλαμάνδρα, καὶ ὅμως ζῇ ὅλην του σχεδὸν τὴν ζωὴν ἐντὸς τῆς καμίνου, εἶπεν ὁ ὑποπλοίαρχος, δεικνύων ἄνθρωπον ὅστις, μέλας ὑπὸ τῆς ἀσβόλης, ὡς περίπου φανταζόμεθα τοὺς ἐγχωρίους τῶν μερῶν ὅπου καίει ἡ ἀσβεστός φλόξ, ἵστατο εἰς τὴν γωνίαν ἐντὸς τῆς σκιᾶς, εἰς τὰς χεῖρας μακρὰν ῥάβδον κρατῶν, τὸ ἐργαλεῖον καὶ τὸ ἐμβλημα τῆς ὑπηρεσίας του.

— Ὁ δυστυχὴς! εἶπεν ἡ Μὲς Ὠφελία. Ὅποια ὑπαρξὶς! Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχωσιν ἄνθρωποι ἀνεχόμενοι βίον τοιοῦτον!

— Εἰς τὴν πενίαν δυνατόν εἶναι ὅλα, κυρία, εἶπεν ὁ Μοντφόρτος. Καὶ ὁ πτωχὸς οὗτος πρέπει νὰ ζήσῃ. Ἐκαστος κατὰ τὴν ἱκανότητά του καὶ κατὰ τὴν τάξιν του. Ἐπειτα θὰ ὁμολογήσητε ὅτι ὑπὲρ πάντα ἄλλον ὁ Οὐίλλης ζῇ κατὰ τὴν πρώτην ἐντολήν, ἢ, ἂν θέλητε, κατὰ τὴν προαιώνιον κατάραν. Αὐτὸς, ἐπρόσθεσε μειδιῶν, ὑπὲρ πάντα ἄλλον τρώγει τὸν ἄρτον του ἐν ἰθρῶτι τοῦ προσώπου του.

Ἡ Ὠφελία ὑψώσασα τότε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν ἄνθρωπον, εἶδεν εἰς τὸ πρόσωπόν του, ἀφ' οὗ, ὡς δικαιολογῶν τὸν χαριεντισμὸν τοῦ ὑποπλοίαρχου, κατέρρεε ὁ ἰδρὼς εἰς σταγόνας, ἐκφρασιν στενοχωρίας

κινδός, διότι ἐγένετο οὕτω τὸ ἀντικείμενον τῆς προσοχῆς καὶ τῆς συνδιαλέξεως, καὶ ἴσως καὶ δυσαρρεσκείας ἀκόμη διότι χαριεντισμῶν ὕλη ἐγένετο ἡ πρωχία του. Ἡ Ὠφέλια ἦτον ἀγαθὴ νέα, καὶ αὐτομάτως ἐννοοῦσα ὅτι τὸ γλυκύτερον βάλσαμον εἰς τὰς πληγὰς τῆς ψυχῆς εἶναι ἡ γυναικεῖα φωνή ὅταν ἐκφράζη συμπάθειαν, ἀπεύθυνε μίαν λέξιν προσηνῆ πρὸς τὸν δυστυχῆ, ὅστις ἐξηγόραζε τὴν ζωὴν του ἐντὸς τῶν φλογῶν διαιτῶμενος, καὶ δι' ὃν ὁ κόσμος περιωρίζετο εἰς τὸ πυρίπνουν στόμιον τῆς καμίνου.

— Ἡ ὑπηρεσία σου δὲν εἶναι εὐάρεστος, τῷ εἶπε μετὰ φωνῆς ἥτις ἐπνεεν οἶκτον.

— Κυρία, ἀπεκρίθη ὁ καμινάπτης, φρονῶ ὅτι ἐκάστη θέσις, ὡς τὸ δυσάρεστον, οὕτως ἔχει καὶ τὸ εὐάρεστον μέρος της.

Εἰς τὴν Ὠφέλιαν ἐφάνη παράδοξος ἡ τοιαύτη ἀπόκρισις, ἥτις ἤλεγχε βαθμὸν τινα καρτερίας καὶ ψυχικῆς δυνάμεως ἀπροσδόκητον εἰς τοιοῦτον ἄνθρωπον.

— Ἦθελον νὰ ἤξεύρω, εἶπε, μέρος πρὸς αὐτόν, μέρος πρὸς τὸν ὑποπλοίαρχον ἀποτεينوμένη, εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν ποῦ δύναται νὰ εὕρη τις τὸ εὐάρεστον;

— Ναί, κυρία, ὑπέλαθεν ὁ Οὐίλλης, ὅταν ἐπιμελῶμαι ἐδῶ τὸ πῦρ, μοὶ εἶναι εὐάρεστον νὰ στοχάζωμαι ὅτι εἶμαι τὸ κέντρον καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως τοῦ μεγάλου τούτου πλοίου, ὅτι ἔχω εἰς χεῖράς μου τοὺς σφιγμοὺς τῆς ζωῆς του, καὶ εὐάρεστον νὰ παρειαίρωμαι διηνεκῶς εἰς τὴν γιγαντιαίαν ταύτην πάλιν μεταξὺ τῶν δύο ἀκαταμαχῆτων στοιχείων, καὶ εἰς τὸν διηνεκῆ θρίαμβον τοῦ δαίμονος τοῦ πυρὸς κατὰ τοῦ δαίμονος τῶν ὑδάτων.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἐξέπληξαν τὴν Ὠφέλιαν, ἥτις ἐστήριξε μετὰ τινος περιεργείας τοὺς ὀφθαλμούς της ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου. Τότε δὲ παρετήρησεν ὅτι οἱ χαρακτῆρες του εἶχον τι σύμμετρον καὶ κανονικόν· ἐπὶ μίαν δὲ στιγμὴν τῇ ἐφάνη ὅτι οἱ χαρακτῆρες οὗτοι ὑπὸ τὴν ἀσφάλην ἀνελάμβανον ἀξιοπρεπές τι, καὶ τῇ ἐπὶ πῆλθεν ἡ ἰδέα ὅτι αἱ τὸσον παράδοξοι εἰς τὰ στόμα ἀπλοῦ καμινάπτου ἐκφράσεις ἐκείναι, ἦσαν ὑπερήφανος διαμαρτύρησις κατὰ τῆς ἐκφρασθείσης ἰδέας, ὅτι εἰς τὴν ἀνάγκην μόνον ἐνδίδων μετῆρχετο τὸ ἐπάγγελμά του.

— Αὐτὸς ὁ Οὐίλλης πάντοτε ποιητής, εἶπεν ὁ ὑποπλοίαρχος. Εἶναι κυρία, ὁ Ποιητὴς τῆς Σαλαμάνδρας, καὶ, ἂν ἐπιθυμῇτε, εἶμαι βέβαιος ὅτι προθύμως θὰ σᾶς γράψῃ μίαν ᾠδὴν.

— Ἐννοεῖται ὅτι τὸ ἐπιθυμῶ, εἶπεν ἡ Ὠφέλια, γελῶσα διὰ τὸν παράδοξον ῥαψῳδὸν ὅστις τῇ ἐπρωτεῖνετο.

Ὁ δὲ Οὐίλλης, λαβὼν τὴν σιδηρὰν ῥάβδον του, ἐστράφη πρὸς τὸ στόμιον τῆς καμίνου, καὶ ἐκτύπα ἐπιμελῶς τοὺς ἀνθράκας.

— Ἀλλὰ, κυρία, ὑπέλαθεν ὁ Μοντφόρτος, προσφέρων εἰς τὴν Μίς Σόμμερς τὴν χεῖρά του, δὲν σᾶς συμβουλεύω νὰ μείνητε ἐδῶ περισσότερον, θαυμάζουσα τὴν πάλιν τῶν στοιχείων, μὴ ὁ δαίμων τοῦ πυρὸς σᾶς συμπαραλάβῃ εἰς τὸν θρίαμβόν του.

— Τῶνόντι ἡ ἀντανάκλασις τοῦ πυρὸς μοὶ δίδει κεφαλαλίαν, εἶπεν ἡ Ὠφέλια, ἀκολουθοῦσα τὸν ἀ-

ξιωματικὸν εἰς τὸ κατὰστρωμα. Ἀλλὰ, εἶπεν ἀφ' οὗ ἀνέβησαν, παράδοξον μοὶ ἐφάνη ν' ἀκούσω τὸν καμινάπτην ἐκεῖνον νὰ ἐκφράζεται τὸσον καλῶς· καὶ αἱ ἰδέαι του ἐφάνιντο ἀνώτεραί του.

— Ναί, ποιητικαί, εἶπεν ὁ Μοντφόρτος· ὡς σᾶς εἶπα, ὁ Οὐίλλης εἶναι ὁ ποιητὴς μας. Οἱ ναῦται πολλάκις τὸν παρακαλοῦν καὶ τοὺς συνθέτει ᾄσματα. Ἀν θὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι εἶναι ὡραία, ἀλλ' οἱ ναῦται τὰ τραγωδοῦν.

— Τοῦτο ἐμφαίνει πάντοτε φυσικὴν εὐφυΐαν, εἶπεν ἡ Ὠφέλια, καὶ δὲν ἐλαττώνει τὴν ἀπορίαν μου, πῶς ὁ ἐργάτης αὐτὸς ἐκφράζεται τὸσον καθαρῶς.

— Εἶναι παράδοξος νέος ὁ καμινάπτης αὐτός, ἀπήντησεν ὁ Μοντφόρτος. Ἄν εἴχετε παρατηρήσει εἰς τὴν γωνίαν, θὰ ἐβλέπετε, κρυπτόμενον ὑπὸ τὸν ἀγκῶνά του, ἐν βιβλίον. Ἐν ᾧ εἰν' ἐπιμελέστατος εἰς τὸ ἔργον του, ἔχει ὅμως πάντοτε καὶ ἐν βιβλίον πλησίον του, καὶ ὅτε ἡ ὑπηρεσία τῷ τὸ ἐπιτρέπη, ἀναγινώσκει πάντοτε.

— Ὁ καμινάπτης αὐτός εἶναι ἄξιος προστασίας, Κυρία ὑποπλοίαρχε, καὶ ἔργον δικαιοσύνης εἶναι νὰ τὸν προβιάσῃτε, εἶπεν ἡ Ὠφέλια.

— Ἡ σύστασις σας, Κυρία, εἶναι ἰσχυροτάτη, εἶπεν ὁ ὑποπλοίαρχος. Ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν ἀντίκεινται οἱ περὶ ἀρχαιότητος κανονισμοί.

— Δὲν γνωρίζω τοὺς κανονισμοὺς σας, ἀπεκρίθη παίζουσα ἡ Ὠφέλια, ὑποθέτω ὅμως ὅτι τοὺς ἐφηύρατε ἐπίτηδες διὰ ν' ἀρνῶνται ἐκεῖνοι ὅταν φαίνεσθε παραδεχόμενοι σεις. Οἱ κανονισμοί σας εἶναι οἱ ἀποπομπιμαῖοι τράγοι τῶν ἀμαρτιῶν σας.

— Σᾶς βεβαιῶ ὅχι, Κυρία, ἀπήντησεν ὁ Μοντφόρτος· εὐδαίμονες ἡμεῖς ἂν ἐδυνάμεθα νὰ ὑπακούωμεν εἰς νόμους γλυκεῖς ὡς τοὺς ἐδικούς σας. Ἀλλ' ὁ κανονισμὸς εἶναι ὁ τύραννος ἡμῶν, καὶ δὲν ὑποφέρει ἀντίστασιν. Ἐρωτήσατε τὸν πατέρα σας καὶ θέλει σᾶς τὸ εἰπῇ.

— Καλὸν λοιπὸν, θὰ προσφύγω πρὸς τὸν πατέρα μου κατὰ τῶν τυραννικῶν κανονισμῶν καὶ τῶν τυραννικῶν ὑποπλοίαρχων, εἶπεν ἡ νέα, χαριέντως διαστρέφουσα τὰ χεῖλη, καὶ ἐμακρύνθη.

Τὸ ἐσπέρας εἰς τὸ δεῖπνον ὁ ὑποπλοίαρχος διηγήθη ὅτι ἡ Μίς Ὠφέλια ἐκήρυξε τὸν πόλεμον κατ' αὐτοῦ, καὶ καθ' ὅλων τῶν ναυτικῶν ὁργανισμῶν.

— Ὅχι καὶ ὅλων, εἶπεν ἡ Ὠφέλια. Κατ' ἐκείνων μόνον ὅσοι ἐμποδίζουσι ν' ἀνταμειφθῇ ἡ ἱκανότης καὶ ἡ ἀξία.

— Ὡ! καὶ ὑπάρχουσι τοιοῦτοι; ἐρώτησεν ὁ πατὴρ της. Πῶς τοὺς ἀνεκάλυψες, Ὠφέλια;

— Πρέπει νὰ ἤξεύρητε, εἶπε γελῶν ὁ Μοντφόρτος ὅτι τῆς Μίς Σόμμερς τὴν καρδίαν κατέκτησέν τις ἐν τῷ πλοίῳ τούτῳ διὰ τῆς χρυσῆς σαγίνης τῆς ποιήσεως, ὑποσχεθεὶς νὰ τῇ ἀναθέσῃ μίαν ᾠδὴν. Θέλει ἐπομένως νὰ τὸν προβιάσῃ εἰς πλοίαρχον, ἴσως εἰς ναύαρχον, καὶ διότι τῇ λέγω ὅτι ἀνθίστανται εἰς τοῦτο οἱ κανονισμοί, εἰς τὴν αὐτὴν καταδίκην περιλαμβάνει καὶ τοὺς κανονισμοὺς καὶ ἐμέ.

— Καὶ δυνάμεθα ἀνευ ἀδιακρίσιος νὰ ἐρωτήσωμεν

τίς εἶναι ὁ εὐδαίμων, ὅστις εἴλκυσε τὴν καρδίαν τῆς Μίς Σόμμερς, ἤρωτησεν ὁ γέρων ἰατρός.

— Βεβαίως, εἶπεν ὁ υποπλοίαρχος. Ὁ εὐδαίμων οὗτος εἶναι ὁ ὠραιότερος τῶν υἱῶν τοῦ Ἡραίστου. Εἶναι ὁ καμινάπτης Οὐίλλης.

Ὅλοι ἀνεκέγχασαν.

— Ὁ Οὐίλλης λοιπὸν, ἐπειδὴ οὕτως ὀνομάζεται εἶπεν ἡ Ὠφέλια. Αὐτὸς κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ υποπλοίαρχου εἶναι ἐπιμελέστατος εἰς τὸ ἔργον του. καὶ προσέτι εὐφυὲς καὶ φιλομαθής. Τὸ βιβλίον δὲν πίπτει ποτὲ ἀπὸ τῆς χειρὸς του, καὶ ἡ ἀνάγνωσις εἶναι ἡ μόνη του διασκέδασις. Δὲν εἶναι προστασίας αὐτὸς ἄξιος καὶ προδιδοσμοῦ;

— Ἀκούετε κύριε, εἶπεν ὁ Μοντφόρτος, μετὰ πόσης θερμότητος ἡ Μίς Σόμμερς προστατεύει τὸν Τρουβαδουρὸν τῆς. Ὅσοι ἔχετε ἐπὶ τῆς συνειδήσεώς σας καὶ ἓνα μόνον στίχον ἐπὶ ζωῆς σας, θὰ ἐντείνητε τῶρα τὰς λύρας σας, βλέποντες ὅποιον πρέκειται ἄλλον.

— Κύριε υποπλοίαρχε, εἶπεν ἡ Ὠφέλια, ἐνθυμίσθε ὅτι τὴν ἀρνησίαν σας ἐμελλον νὰ ἐκκαλέσω εἰς τὸν πλοίαρχον ἐπομένως σὰς ἀφαιρῶ τὸν λόγον.

— Καὶ ὁ πλοίαρχος, φιλητά, ὑπέλαβεν ὁ πατήρ της, θὰ σοὶ ἀπεκρίθῃ ὅπως καὶ ὁ υποπλοίαρχος, ὅτι πρὸ τοῦ Οὐίλλης ὑπάρχουσιν ἄλλοι ἀρχαιότεροι, καὶ ἐπίσης καλῶς ἐκπληροῦντες τὰ χρέη των, ὥστε οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος νὰ προτιμηθῇ ἐκεῖνος αὐτῶν.

— Ἀκούετε, Κυρία, εἶπε θριαμβεύων ὁ Μοντφόρτος. Τί θὰ εἰπῇτε πρὸς τὸ ἀνέκκλητον τοῦτο ψήφισμα;

— Θὰ εἰπῶ, ἀπεκρίθη αὕτη, ὅτι καθὼς ὑπάρχουσι τυραννικοὶ κανονισμοὶ καὶ τυραννικοὶ υποπλοίαρχοι, ὁμοίως ὑπάρχουσι καὶ πλοίαρχοι τυραννικοί.

Καὶ ἀναπηδήσασα ἀπὸ τὴν τράπεζαν, ἐπειδὴ εἶχε τελειώσει τὸ δεῖπνον, ἦλθε καὶ ἐτίλησε τὸν πατέρα της. Ἐκτοτε ὅμως, ἀστυειόμενοι οἱ ἀξιοματικοί, καὶ μάλιστα ὁ Μοντφόρτος, τῇ ὠμίουν πάντοτε περὶ τοῦ Οὐίλλης, καὶ τὸν ὀνόμαζον τὸν Τρουβαδουρὸν τῆς. Ὅ,τι δὲ ἀφρονωτέρᾳ ἐγίνετο ὕλη ἀστείονότητων καὶ παιγνιωδῶν σαρκασμῶν τῶν ἀξιοματικῶν, ἦν αὐτὴ ἡ ἀληθὴς ἡ υποτιθεμένη διαγωγή τοῦ καμινάπτου ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐπισκέψεως τῆς Ὠφελίας εἰς τὰς καμίνους. Διότι διεκρίνετο μὲν πάντοτε ὁ Οὐίλλης μετὰ τῶν ὁμοτέχνων του δὲ τὴν καθαριότητα καὶ κοσμιότητα περὶ τὴν ἐνδυμασίαν του, ἀλλ' ὁ υποπλοίαρχος δι' ἀσχυρίζετο ὅτι ἀπὸ τίνος ἐφαίνετο φιλόκαρπος μᾶλλον καὶ φιλόρρεσκος, τὴν ἀσβύλην ἀποπλυνόμενος, καλλωπίζόμενος, κτενίζόμενος, ὅμα πατήρχετο ἡ ἑώρα τῆς ὑπηρεσίας του καὶ τὸν διεδέχετο ὁ συγκαμινάπτης του, καὶ ὅτι λαίμαργος τις ἀλουργός, ὅστις ἄλλοτε εἰς ἐκτάκτους καὶ ἐπισήμους περιστάσεις ἐνεφανίζετο μόνον, ἀπὸ τίνος διέπρεπε καὶ ἐσπέραν ἐπὶ τοῦ τραχήλου του. Καὶ τῷ ἔλεγε μὲν ἡ Ὠφέλια ὅτι ἡ διαγωγή τοῦ ἀγροίκου ἐκείνου ναύτου ἔπρεπε νὰ χορηγεῖται ὡς παρ' ἄλλοις εἰς τὴν τῶν κυρίων ἀξιοματικῶν, οἵτινες εἰς αὐτὸν λογιζόμενοι ὅτι εἶχον κυρίας εἰς τὸ πλοῖον, παρουσιάζοντο μὲ ἡμελημένην τὴν ἐνδυμασίαν, καὶ ἀδιακόπως τὸ ἐπάρατον σιγάρων εἰς τὸ στόμα, (κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ υπο-

πλοίαρχος ἐκάπνιζε, φορῶν τὸν παλαιὸν ἐπενδύτη του). Ἀλλ' ὁ φιλόμωμος καὶ ἀμείλικτος υποπλοίαρχος ἐπέμενεν ὅτι ὁ καμινάπτης, ὅστις ἄλλοτε ἦτον γνωστὸν ὅτι ἐπρωτίμα ἐν ταῖς ἀργαῖς ὥραις του νὰ μένῃ εἰς τῶν ναυτῶν τὸν κοιτῶνα ἀναγιγνώσκων ἐν τρυφῇ, ἤδη κάθηται ἐπὶ τοῦ καταστρώματος πάντοτε, ἔχων διὰ χειρῶν τὸ βιβλίον, καὶ ἐστρωμένος σταθερῶς πρὸς τὴν πύραν. Προσέθετε δὲ μάλιστα, ὅτι διελθὼν ποτὲ ἐμπρὸς του, τὸν εἶδε κρατοῦντα τὸ βιβλίον του ἀντιστρόφως, καὶ βλέποντα ὑπεράνω αὐτοῦ, ὅπερ ἄλλοτε οὐδέποτε τῷ εἶχε συμβῆ.

— Εἶναι προφανές, ἔλεγεν, ὅτι ὁ δυστυχὴς εἶναι θέμα τοῦ πλατωνικωτάτου αἰσθήματος, καὶ ὅτι αὐτὸν τὸν παίζοντα μὲ τὰς φλογεράς τοῦ Ἡραίστου καμίνους, τὸν διέφλεξεν ὅλον ἐν βλέμμα, δὲν ἤξεύρω ποῖον.

Καὶ οὕτω τὸ διηνεχὲς θέμα τῶν ἀστεϊσμῶν του πρὸς τὴν Ὠφέλιαν ἦτον ὁ Οὐίλλης, ὃν ἐχλεύαζε πιστὸν ποιμένα καὶ πλατωνικὸν αἰοδὸν τῆς Μίς Ὠφελίας.

Ὁ ἄφρων! Τίνι δικαίωματι τὸν ἐχλεύαζεν; Ἡ μὴ ἐφρόνει ὅτι ἡ καρδία εἶναι μόνον τῶν προνομιστῶν τάξεων κτῆμα, τοῦ δὲ βαναύτου καὶ ἀπυχειροβιώτου ἄτρωτον ὅτι εἶναι τὸ στήθος, καὶ ἀμβλύ ὅτι εἶναι τὸ αἶσθημα; Ἐνόμιζεν ὅτι μέχρι τοῦ ἰσταμένου εἰς τὰς ἐσχάτας βαθμίδας τῆς κοινωνίης δὲν κατέρχεται τοῦ ἔρωτος ἡ ἀκτίς; καὶ δὲν ἤξευρεν ὅτι ὁ ἔρως εἶναι ὄναρ γλυκύ, καὶ κατ' ὄναρ ἐπιτρέπεται εἰς ἕκαστον ν' ἀρθῇ μέχρι τῆς ὑπερτάτης φιλοδοξίας; Διατί παίζων μόνον καὶ εἰρωνευόμενος ἔλεγεν ὅτι τὸ κάλλος τῆς Ὠφελίας ἐδύνατο καὶ τοῦ Οὐίλλης νὰ θίξῃ τὸ αἶσθημα; Μὴ τῶν φυτῶν τὰ κηπευτὰ μόνον θάλλουσιν εἰς τὴν ἐπαφὴν τοῦ φωτὸς καὶ τῆς ὁρᾶς;

Προσέτι δὲ δὲν ἐγνώριζεν ἴσως καὶ ἄλλο, ὅτι ἡ γυναικεῖα καρδία πάντοτε εἶναι εὐγνώμων διὰ τὸν ἔρωτα ὃν ἐμπνέει, καὶ τὴν τάλμην τοῦ αἰσθήματος σπανίως καταδικάζει ὡς ἐγκλημα. Ἡ Ὠφέλια βεβαίως δὲν ἐξελάμβανεν ὡς σπουδαίους τοὺς λόγους τοῦ Μοντφόρτου, ὡς αὐτὸς ἐκεῖνος σπουδαίως τοὺς ἔλεγεν οὐχ ἦττον ὅμως πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι συνετέλουν εἰς τὸ ν' αὐξάνωσι τὴν ὑπερτοῦ νέου καμινάπτου εὐνοίαν της. Πολλάκις τὸν ἀπέντα ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, πάντοτε τῶνόντι, ὁσάκις δηλαδὴ ἡ ὑπηρεσία τῷ τῷ ἐπέτρεπε, καθάριον, ἐπιτετηθευμένην ἔχοντα τὴν ἐνδυμασίαν, καὶ ἡ εἰς ἀνάγνωσιν ἢ εἰς σκέψεις βεβουλισμένον, καὶ πολλάκις τῷ ἀπέτεινε τὸν λόγον, ὅτι καὶ ἦτον βεβαία ὅτι δι' ὅλην τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἐξετίθετο εἰς πῦρ οὐλαμοῦ ἀστείονότητων τοῦ Μοντφόρτου, μεθ' οὗ συνεμάχουν καὶ οἱ θαρραλεώτεροι τῶν ἄλλων ἀξιοματικῶν. Μίαν μάλιστα ἡμέραν, — ἦν δὲ κυριακὴ, καὶ ἡ Σαλαμάνδρα ἐπειδὴ ἐπρωτίζετο ἀνθρακας, ἔκειτο ἡγχυροβολημένη εἰς τὸν λιμένα τῆς Μελίτης, ὁ Οὐίλλης, μὴ ἔχων ὑπηρεσίαν, διότι αἱ καμίνες ἦσαν σβεσται, ἐκάθητο κατὰ τὴν συνήθειαν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, καὶ ἐπὶ τοῦ δεξιῦ ἐρειδόμενος τοίχου, ἀνεγίνωσκεν. Ὁ πλοίαρχος μετὰ τῆς κυρίας Σόμμερς, ὁ υποπλοίαρχος καὶ πολλοὶ τῶν ἀργούντων ἀξιοματικῶν, μετὰ μέρους τοῦ πληρώματος, εἶχον ἀποβῇ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἀπέλθῃ

ἐξ τὴν ἐκκλησίαν. Ἡ Ὠφέλια ὁμῶς εἶχε μείνει ἐπὶ τοῦ πλοίου, διότι καθ' ὅλην τὴν προτεραίαν ἔπασχεν ἀπὸ κεφαλαλγίαν, καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην δὲν εἶχεν ἐντελῶς ἀναλάβει. Αἰσθανομένη ὁμῶς ἑλκρότερον τὸν πόνον τῆς κεφαλῆς, ἀνέβη ν' ἀναπνεύσῃ τὴν πρῶτην μυροφόρον αὐρανὴν ἣν τῇ ἐπεμπεν ἡ Μεγόσειος, καὶ μετ' ὀλίγον παρητήρησε τὸν καμινάπτην μετὰ τοῦ βιβλίου του, καὶ διαβάζουσά ἐμπρὸς αὐτοῦ, τὸν προσωμίλησεν. Ὁ δὲ Οὐίλλης, ἀνεσκήρτησεν ὡς ἂν εἶχε τιναχθῇ ὑπὸ σπινθῆρος ἡλεκτρικοῦ, καὶ ἠγέρθη.

— Σ' ἐτρόμαξα, μάστρο Οὐίλλη, νομίζω, τῷ εἶπεν ἡ Ὠφέλια μετὰ τὴν μουσικὴν τῆς φωνῆς. Δὲν ἤθελον νὰ σὲ ταράξω. Ἀνεγίνωσκεις, νομίζω.

— Ἀναγινώσκον, Μίς, ἀπεκρίθη ὁ Οὐίλλης μετὰ σεῖσμον καὶ μετ' ἐγκαρδίου εὐγνωμοσύνης, διότι ἡ εὐγενὴς κυρία συγκατένευε μέχρις αὐτοῦ, καὶ καταδέχετο νὰ τὸν προσομιλῇ μετ' ἀγαθότητος. — Ἀναγινώσκω διὰ ν' ἀσχολῶ τὸν νοῦν μου ὅταν δὲν τὸν ἀσχολῇ ἡ ὑπηρεσία μου.

— Καὶ τί ἀναγινώσκεις, Μάστρο-Οὐίλλη; ἠρώτησεν ἡ Ὠφέλια.

— Τὸν Βύρωνα, κυρία.

— Τὸν Βύρωνα ἀναγινώσκεις! ἀνέκραξε μετ' ἐκπλήξεως ἡ Ὠφέλια. Καὶ τί τοῦ Βύρωνος;

— Τὸν Κάιν.

— Τὸν Κάιν! διατί ἀναγινώσκεις τὸν Κάιν; καὶ ἐννοεῖς, νομίζεις, Μάστρο-Οὐίλλη, τὸν Κάιν;

— Εἶναι καθαρῶς ἀγγλιστὶ γεγραμμένος, εἶπεν ἀφελῶς ὁ Οὐίλλης, καὶ ἡ γλῶσσα δὲν εἶναι δυσνόητος.

— Ἡ γλῶσσα, ἀπεκρίθη μειδιῶσα ἡ Ὠφέλια, τὸ ἤξεύρω. Ἀλλ' αἱ ἐννοιαὶ, τὰ αἰσθήματα.

— Διατί τὰ αἰσθήματα καὶ αἱ ἐννοιαὶ;

— Εἶναι ἐννοιαὶ σκοτειναὶ καὶ ἀγριαί, εἶπεν ἡ Ὠφέλια, πυρεσσοῦσης φαντασίας καὶ νοσοῦσης ψυχῆς γεννήματα. Εἶναι αἰσθήματα τὴν πίστιν ἀπολιθοῦντα, καὶ τὸ δηλητήριον τῆς ἀπελπισίας εἰς τὴν ψυχὴν ἐνσταλάζοντα. Δὲν δύνασαι νὰ ἐννοήσῃς τὸ βιβλίον αὐτό, καὶ δὲν πρέπει νὰ λυπῇσαι διότι δὲν δύνασαι.

— Τὸ ἐννοῶ, Κυρία, ἀπεκρίθη ὁ Οὐίλλης, κινῶν μετὰ τινος πικρίας τὴν κεφαλὴν. Διότι τὸ ἐννοῶ, διὰ τοῦτο τὸ ἀναγινώσκω. Ὁ Κάιν εἶναι ὁ τῆς γῆς ἀπόβλητος, ὁ πανταχοῦ διωκόμενος, ὁ πανταχοῦ περιφρονούμενος, πανταχοῦ ὑπὸ τοὺς πόδας πατούμενος, καὶ μὴ τολμῶν ν' ἀναβλέψῃ εἰς τὸν ἀνθρώπων τὸ πρόσωπον. Ὁ Κάιν εἶναι ὁ τὴν ἀρὰν φέρων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, τὴν ἀπελπισίαν ἐν τῇ καρδίᾳ του, ὁ τὸν θάνατον περιφέρων μετ' ἑαυτοῦ. Ἐννοῶ ποία βίαστος τὸν σπαράττει ἐνδόμυχος, ὅταν δὲν εὕρῃσκη ἐπὶ γῆς γωνίαν χλοερὰν ὅπου ν' ἀναπαύσῃ τὴν κεφαλὴν του, θάλλοντα κλάδον ὅστις νὰ τὸν δεχθῇ ὑπὸ τὴν σκιάν του, φίλον ὅστις νὰ τῷ ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα, καρδίαν ἥτις νὰ πάλῃ ἐναρμονίως πρὸς τὴν καρδίαν του· ὅταν μετὰ ζέοντος, φλογεροῦ αἰσθήματος, ὁρμᾷ πρὸς τὸν κόσμον, καὶ ὁ κόσμος μετὰ χλεύης καὶ περιφρονήσεως ἀποστρέφεται ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἀπόκληρος πάσης χαρᾶς, ἐνῶ τὰ χεῖλη του διψῶσι δι' αὐτῆς τὸ ποτήριον, μόνον ἐπὶ κούρον εὕρῃσκει τὸν θάνα-

τον, ὃν ἡ θεία ἐπιείκεια, αὐτὸν μέχρι τέλους εὐσπλαγγνισθεῖσα, ἐκέλασεν εἰς τὸν κόσμον.

Ἡ Ὠφέλια τὸν ἤκουε λέγοντα, καὶ δὲν ἐδύνατο νὰ πιστεύσῃ τὰ ὦτά της. Τοιοῦτοι λόγοι εἰς τὰ χεῖλη τοιοῦτου ἀνθρώπου τῇ ἐφάνοντο ἀνωμαλία ἀληθῶς ἀνεξήγητος.

— Ὅσα λέγεις, τῷ εἶπε τέλος ὑπὸ περιεργείας τινὸς νιστομένη, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ συμπάθειαν αἰσθανομένη πρὸς τὸν ἀνθρώπον τοῦτον, οὐ αἱ εἰδέαι ἐνέφαινον τὴν ἠθικὴν του κατὰστασιν νοτηράν, — ὅσα λέγεις, ἀποδεικνύουσι ποῖαν ἀσκή ἐπιπόρῳν εἰς ἡμᾶς ἡ ἀνάγνωσις· ἀλλὰ τῆς ἀναγνώσεως ἡ ἐπιπόρῳ δὲν ἀρκεῖ μόνη τὰ τὰ ἐξηγήσῃ. Διὰ τοῦ στόματός σου δὲν ὁμιλεῖ μόνος ὁ Βύρων· ἡ θέσις σου σὲ πιέζει, καὶ ὁμῶς ἄλλοτε μοὶ εἶχες εἰπεῖ ὅτι σ' εὐχαριστεῖ. Μὴ προσφέρονται ἴτως οἱ ἀνώτεροί σου ἀδίκως πρὸς σέ; μὴ ἔχεις τι παράπανον κατὰ τοῦ πατρός σου; Εἶπέ το, καὶ εἰμὶ βεβαία περὶ τῆς ἀγαθότητός σου, περὶ τῆς προθυμίας του νὰ σοὶ ἀποδώσῃ δικαιοσύνην.

— Σὰς εὐχαριστῶ, Κυρία, ἀπεκρίθη ὁ Οὐίλλης, ἀλλὰ πρὸς τὸν Κύριον πλοίαρχον εὐγνωμοσύνην μόνον ὀφείλω. Πρὸς ἐμὲ, ὡς καὶ πρὸς ὅλον τὸ πλήρωμα εἶναι πατρικὴ ἡ διοίκησις του, καὶ οὐδενὸς ποτὲ μὲ ἐστέρησε τῶν ὀφειλομένων εἰς τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὴν τάξιν μου.

— Ἴσως ἄλλος τις τῶν ἀξιωματικῶν...

— Κατ' οὐδενὸς ἔχω λόγον δυσαρρεσκείας ἢ παραπόνου. Κατ' ἐμυτοῦ καὶ μόνου δυσαρρεστοῦμαι, καὶ ἡ δυσαρρεσκεία μου εἶναι, τὸ ἡξεύρω, παραφροσύνη· παραπονέομαι, ἐπειδὴ ἔχετε τὴν εὐμένειαν νὰ μ' ἐρωτᾶτε, οὐχὶ δι' ὅσα μοὶ ἠρνήθη ἡ τύχη, ἀλλὰ διὰ τὰ πικρὰ δῶρα ὅσα ἡ πρόνοια μοὶ ἐχάρισε. Εὐδαίμων ἐγὼ ἂν ἐκ τῶν σπλάγχχνων τῆς γῆς εἶχον γεννηθῇ ἀγενὲς ὄρυκτόν ὡς οἱ ἄνθρωποι μετ' ὧν δικαιοῦμαι. Διατί μοὶ ἐδόθη ὁ νοῦς ὅστις μοὶ εἶναι πηγὴ βασάνων, διατί ἡ καρδία ἥτις εἶναι πεφυρακτωμένος σίδηρος εἰς τὸ στήθος μου; διατί εἰς ἐμὲ τὸν κατακείμενον ἐν βορβόρῳ, ἡ δύναμις νὰ ὑψῶ τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὸν οὐρανόν;

— Ἐννοῶ, Οὐίλλη τὴν ἀσθενειάν σου, εἶπεν ἡ Ὠφέλια. Δυσαρρεστεῖσαι πρὸς τὴν κατὰστασιν καὶ πρὸς τὸ ἐπάγγελμά σου. Τοῦ δεινοῦ τούτου πάθους ἡξεύρω ὅτι πολλοὶ πολλὰκις γίνονται θύματα. Πρέπει ν' ἀντιτάξῃς καρτερίαν καὶ φρόνησιν. Ἡ εὐτυχία εὕρῃσκηται πανταχοῦ. Τὸ μειδίσμα καὶ ἡ εὐλογία τῆς καταβαίνει, ὡς ἐπὶ τὰς κορυφάς, οὕτω καὶ εἰς τῶν κοιλάδων τὰ βάθη. Ὅστις πλησίον δὲν τὴν ζητεῖ, ἐκείνος οὐδὲ μακρὰν τὴν εὕρῃσκει. Δὲν βλέπεις, Οὐίλλη, πῶς ἡ δρόσος τῆς αὐγῆς ποτίζει ὁμοίως τὸ ῥόδον καὶ ὁμοίως τῶν ἀγρῶν τὸ ταπεινότερον ἄνθος; Δὲν ἔμαθες ὅτι ὁ Θεὸς ἐπίσης προστατεύει, ἐπίσης ἀγαπᾷ τὰ μέγιστα ὡς καὶ τὰ ἐλάχιστα πλάσματα του;

Ἡ φωνὴ τῆς Ὠφελίας κατήρχετο ἐπ' αὐτοῦ τόσον παρήγορος καὶ τόσον γλυκεῖα, ὥστε μετὰ συγκινήσεως ἀνέβλεψε πρὸς αὐτήν, καὶ ὅταν εἶδε τοὺς γλαυκοὺς ὀφθαλμούς της ἐστηριγμένους ἐπ' αὐτοῦ μετ' ἐκφράσεως ἀγγελικῆς συμπάθειας,

— Ἦε κυρία, ἀνέκραξεν, ἂν ὁ Θεὸς μὲ ἠγάπα, ἔ-

πρεπε να με τάξει εις άλλην θέσιν, ἢ νὰ μοι δώσῃ άλλην καρδίαν.

— Οὐίλλη, τῷ εἶπεν ἡ ἀγαθὴ κόρη· ἀκουσον μίαν μου συμβουλήν. Ἀφες τοῦ Βύρωνος τὴν ἀνάγνωσιν· αὐτὸς ἐνσταλάζει τὴν πικρίαν εἰς τὴν καρδίαν σου, καὶ σ' ἐξανεγείρει κατὰ τῆς θέσεως εἰς τὴν ἐτάχθης ὑπὸ τῆς τύχης. Ἐνόμιζον, τῷ ὁμολογῶ, ὅτι ἡ Μοῦσα τοῦ μόνον τῶν ἀνωτέρων τάξεων ἦτον σειρὴν ἐπικίνδυνος. Εἰς τὰς χεῖράς σου δὲν περιέμενον νὰ εὑρῶ τὸ γλυκὺ αὐτὸ δπλατήριον. Ἐλαβες λοιπὸν, Μάστρο Οὐίλλη, ἀνωτέραν ἀγωγὴν ἀπὸ τοὺς ὁμοτέχνους σου;

— Κυρία, εἶπεν αὐτὸς, κῆδοκῆσατε νὰ προσέζητε εἰς τοὺς ἀφρονας λόγους μου, οὓς μετανοῶ ἤδη ὅτι ἐπρόφρα. Ἀλλὰ τὸ βλέμμα σας εἶναι τὸ πρῶτον καταβάν ὡς ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς σκοτεινῆς μου ὑπάρξεως, καὶ εἰς τὴν ἐπιρροήν του καὶ ἐκουσίως ἀνοίγεται ἡ καρδίά μου, ὡς ὁ κάλυξ τοῦ ἀνθους ἀνοίγεται εἰς τὴν θάλπουσαν τοῦ μαῖου ἀκτῖνα. Τὸ παρελθὸν τοῦ πτωχοῦ καμινάπτου σὰς εἶναι ἀδιάφορον, ὡς καὶ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον του· τὸ ἡξεύρω. Μ' ἐρωτᾶτε, διότι ἐξ ἐμφύτου ἀγαθότητος ἐννεοῖτε ποίαν περιέχει δόσιν παρηγορίας μία συμπαθὴς λέξις ἀνωθεν ἐρχομένη. Σὰς εὐγνωμονῶ διὰ τοῦτο. Ναί, ἡ πρώτη μου ἀγωγὴ ἦτον ἐλευθεριωτέρα. Ὁ πατήρ μου, μικρὰν θέσιν γραφικὴν παρὰ τινι τῶν δικαστηρίων ἐπέχων, ἐφρόντιζε περὶ τῆς ἀνατροφῆς μου, καὶ εἰς τὴν μικρὰν ἡλικίαν μου ἐφοίτων εἰς τὸ σχολεῖον. Ὅταν δ' ἀπέθανεν ὁ πατήρ μου, ἠναγκάσθην νὰ διακόψω καὶ σπουδὰς, καὶ κληρονομήσας εὐτελεῖ τινα ποσότητα, τὸ προῖον τῶν οἰκονομιῶν του, ἐπεχείρησα μικρὸν ἐμπόριον δι' αὐτῆς, καὶ ἐπατύχχανον κατ' ἀρχάς, ὥστε καὶ ἀνέτως νὰ ζῶ, καὶ ν' αὐξάνω κατ' ὀλίγον τὸ ἀπ' οὗ ὠρμήθην κεφάλαιον. Ἀλλὰ... μέχρι τέλους ἐπτώχυνα.

— Ἐπτώχυνες Οὐίλλη; εἶπεν ἡ Ὁσέλια με τόνον φωνῆς ὅστις ἐφαίνετο ἔλεγχον περιέχων.

— Βλέπω, εἶπεν αὐτὸς μετὰ τινα δισταγμὸν, πόσον ἀνάνδρος εἶμαι. Ἰδοὺ, δὲν δύναμαι νὰ ὑπομείνω τὴν ιδέαν, ὅτι, Μὴς Σόμμερς, με ὑποπτύετε σπαταλήσαντα τὴν πατρικὴν μου οὐσίαν καὶ λαβόντα τὰ ἐπίχειρα τῆς κακῆς μου διαγωγῆς. Ὅχι κυρία, ἦτον ἀπλοῦν ἀτύχημα. Εἰς σύνοικός μου, ἄνθρωπος ἀγαθὸς καὶ τίμιος εἶχε περιέλθει εἰς δεινὰς περιστάσεις, καὶ ἔμεινεν ὀφείλων ποσότητά τινα, δι' ἣν ἐπρόκειτο νὰ φυλακισθῇ, στερῶν τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παῖδιά του τῶν δύο του βραχιόνων, τοῦ μόνου των πόρου, τῆς μόνης ἐλπίδος των ἐπὶ γῆς. Πάντα λίθον ἐκίνησεν ὅπως προμηθευθῇ τὴν ὀφειλομένην ποσότητα, ἀλλὰ ματαίως. Δι' οὐδεμιᾶς ἐργασίας δὲν εἶδον νὰ τὴν κερδίσῃ, οὐδ' εἶχε τι ἀντάξιον αὐτῆς νὰ πωλήσῃ. Ἄν καὶ βλέπων με καθ' ἐκάστην, ἀλλὰ τίποτε δὲν μοι εἶπε περὶ τῆς θέσεώς του, διότι δὲν ἠθέλει νὰ δανεισθῇ ὅτι δὲν εἶχε πῶς ν' ἀποτίσῃ. Ὅταν δ' ἦλθον οἱ κλητῆρες νὰ τὸν ἀπαγάγωσιν εἰς τὴν φυλακὴν, ἐγερθεὶς ἡρέμως, ἐνηγκαλίσθη τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παῖδιά του, ὕψωσεν ἀδάκρυτον τὸν ὀφθαλμὸν πρὸς τὸν οὐρανόν, καὶ εἶπεν· α

μίξει τοὺς νεοσσούς τῶν στρουθίων, σὰς παραδίδω, ὦ φίλτατα. Δὲν ἔχω οὐδὲ κἄν διὰ σήμερον νὰ σὰς ἀφήσω τῆς ἡμέρας τὸν ἄρτον. Θ' ἀποθάνετε ἴσως τῆς πείνης, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ σὰς βοηθήσω. Ἐχάτε ὑγείαν, θ' ἀπαντηθῶμεν εἰς κόσμον καλλήτερον, ὅπου δὲν ὑπάρχει πείνα, οὔτε λύπη, οὔτε στεναγμός. α

Καὶ ἐναγκαλισθεὶς καὶ φιλήσας, τὴν ὀλοφυρομένην καὶ ὑπὸ ἀπελπισίας σχεδὸν ἐκπνέουσαν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα του, ἠκολούθησε τοὺς κλητῆρας.

Ταῦτα δὲ πάντα ἔμαθον ἀπὸ τὴν θυγατέρα του, κοράσιον δωδεκαετές· διότι ἅμα ἡ σύζυγός του εἶδεν ὅτι ὁ ἀνὴρ τῆς ἀπήχθη, περιέφερε πέριξ τῆς πικρᾶς βλέμματα, καὶ ἤρχισε φωνάζουσα·

— Ἐφυγε! τὸν ἀπήγαγον! Μόνη, ἐγὼ, ἀβοήθητος, ἐγκαταλειμμένη! Πεινάτε, πτωχὰ παῖδιά! Κλαίετε; μὴ ζητεῖτε ἄρτον; Σιωπήσατε. Δὲν ἔχω ἄρτον νὰ σὰς χορτάσω! Ὑπάγετε, κοιμηθῆτε νὰ λησμονήσῃτε τὴν πεινάν σας. Κοιμηθῆτε ἐν ὅσω ἔχω τὴν κλίνην ἀκόμῃ· καὶ μετὰ ταῦτα ὑπάγετε, ζητήσατε ἐλεημοσύνην εἰς τὰς τριόδους!

Καὶ ταῦτα λέγουσα μετὰ κραυγῶν καὶ δακρύων, ἔπεσεν αἶφνης λειποθυμοῦσα. Τὰ παῖδιά ἐτρόμαξαν, καὶ νομίσαντά τὴν νεκράν, ἤρχισαν νὰ κλαίωσιν, ἡ δὲ πρωτότοκος κόρη τῆς ἔτρεξε πρὸς ἐμὲ νὰ ζητήσῃ βοήθειαν. Παρ' αὐτῆς ἔμαθα ὅλας ταύτας τὰς περιστάσεις, καὶ τὴν αἰτίαν αὐτῶν. Ἄμα δὲ κατώρθωσα ν' ἀνακαλέσω τῆς μητρὸς τὰς αἰσθήσεις, ἔσπευσα πρὸς τὸν χρεωφειλέτην, ὑπέγραψα συναλλαγματικὴν ἀντὶ τῆς ὀφειλομένης ποσότητος, καὶ ὁ δυστυχὴς πατήρ ἀπεδόθη εἰς τὴν οἰκογένειάν του. Προέβλεπον βεβαίως ὅτι δι' οὐδεμιᾶς προσπάθειας του εἶδον ποτὲ νὰ ἐξοφλήσῃ τὴν συναλλαγματικὴν ἐκείνην. Ἀλλὰ με καταδικάζετε διότι τὴν ὑπέγραψα; Ἦτον δυνατόν νὰ μὴ τὴν ὑπογράψω; Ἐμοῦ κἄν ἡ ὑπαρξὶς εἰς οὐδένα ἦν, ὡς οὐδ' εἶναι οὐδ' ἔσεται ἀναγκαία· ἐκεῖνος ὅμως ἦτον τὸ στήριγμα τῆς οἰκογενείας του. Εἰς τὴν λήξιν τῆς συναλλαγματικῆς, ἀπητήθη παρ' ἐμοῦ ἡ ἐξόφλησίς τῆς, διότι ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος δι' ὅλης τῆς ἀκαμάτου του ἐργασίας μόλις ἐκέρδιζε τὸν ἐπιούσιον ἄρτον τοῦ οἴκου του· διὰ στερήσεων δ' ἀπειριγράπτων, πολλάκις ἡμέρας ὅλας εἰς ἐντελῇ νηστείαν ὑποβαλλόμενος μετὰ τῶν τέκνων του, κατώρθωσε τὸ ἐν δέκατον νὰ συνεισφέρῃ τοῦ ὀφλήματος τὴν δ' ἐπίλοιπον ποσότητα, ἀποτελοῦσαν σχεδὸν ὅλον τὸ μικρὸν μου κεφάλαιον, ἠναγκάσθην ἐγὼ ν' ἀποδώσω. Οὕτως ἔμεινα πένης, μὴ δυνάμενος νὰ ἐξακολουθήσω τὴν πρὶν ἐργασίαν μου. Μάστιν ἐζήτησα ἐντιμὸν τινα ἐργασίαν δι' ἣς νὰ πορίζωμαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν, καὶ βλέπων ὅτι ἡ στιγμή ἐπλησίαζε καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ ἐπαυτῇ τὸν ἄρτον μου, νομίζων δὲ ὅτι τῆς αἰσχύνης ταύτης δὲν ὑπάρχει ἄλλη αἰσχὺν μεγαλητέρα, μετὰ πολλὰς ἄλλας ἀνεπιτυχεῖς ἀποπειράς, κῆτύχησα τέλος νὰ γίνω δεκτὸς ἐπὶ τῆς Σαλαμάνδρας ὡς καμινάπτης. Ἰδοὺ, κυρία, τὸ παρελθὸν μου. Βλέπετε ὅτι ποτὲ δὲν ἦτον πολὺ λαμπρότερον τοῦ παρόντος μου. Ἐν ἀφανεί σκοτία καὶ ἡ κοιτὶς καὶ ὁ τάφος μου. Μοὶ συγχωρεῖτε, μίξ

Σόμμερς, ὅτι σὰς ὠμίλησα φιλαύτως περὶ πραγμάτων τὰ ὅποια τόσον ὀλίγον σὰς ἐνδιαφέρουσι.

Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐφθασεν εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ πλοίου ἡ λέμβος ἡ φέρουσα τὸν πλοίαρχον, τὴν Κυρίαν Σόμμερς καὶ τὸν ὑποπλοίαρχον, καὶ ἡ Ἰφελία, ἅμα τοὺς εἶδεν, ἐσπευσε νὰ διευθυνθῇ πρὸς αὐτούς. Ἀλλὰ πρὶν ἀφήσῃ τὸν καμινάπτην,

— Οὐίλλη, τῷ εἶπεν, ἔχεις ἄδικον παραπονούμενος κατὰ τῆς καρδίας σου· ἡ καρδία σου εἶναι εὐγενής.

Ἡ Σαλαμάνδρα ἀπῆρε τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καὶ ἀπέπλευσεν εἰς Σμύρνην, ὅθεν, λαβοῦσα τὰς ἀπαντήσεις, ἐπανῆλθεν εὐπλοήσασα εἰς Πορτσμουθ. Καθ' ὅλον δὲ τὸν διάπλου τοῦτον, εἰς τὴν ὥραίαν μάλιστα πρωτεύουσαν τῆς Ἰωνίας, καὶ τὴν περίχωρον, σταθερὸς ὁδηγὸς τῶν κυριῶν, καὶ ἀναπόσπαστος σκιὰ, ὡς ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι, τῆς Ἰφελίας, ἦτον ὁ ὑποπλοίαρχος Μοντφόρτος, ὅστις ἀνεκάλυπτεν ἐν αὐτῇ νέας χάριτας καθ' ἐκάστην, καὶ τὴν μεγίστην πασῶν, ὅτι ἐφαίνετο ἀρεσκομένη εἰς τοὺς χαριεντισμοὺς του, καὶ εἰς τῆς εὐφυίας του τὴν ἐπίδειξιν. Καὶ τῷ ὄντι, αἱ τόσαι τοῦ ὑποπλοίαρχου περιποιήσεις καὶ θεραπείαι, οἱ ἐπιτήδαιοι ἔπαινοι καὶ αἱ κολακείαι του, ὁ βαθμὸς ὃν ἐπέιχε μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν, ἐθεράπειον τὸ ὀλίγον μὲν παρ' αὐτῇ ἀνεπτυγμένον, ἀλλ' ἐν πάσῃ καρδίᾳ ὅπως δὴποτε ἐναποκείμενον σπέρμα κενοδοξίας. Συγχρόνως δὲ, ἐπὶ τῆς ἄλλω; ἀτρυγῆτου μάλιστα ἐρήμου τοῦ Ἰκεανοῦ, θησαυρὸς τῇ ἦτον διασκεδάσεως τὸ ἀναξάντλητον καὶ εὐστραφὸν τοῦ Μοντφόρτου πνεῦμα· διὰ τοῦτο ἡρέσκετο αὐτὸν συναναστροφεμένη, καὶ τὰς ἡμέρας ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ τὰς ἐσπέρας ἐν τῷ κοινῷ θαλάμῳ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μετ' αὐτοῦ συνδιελέγετο καὶ συνδιηγετο. Ἄλλο βεβαίως εἶναι τὸ ζήτημα, ἂν αἱ ἀστειότητες καὶ τὰ λογοπαίγνιά του, διότι προὔκालουν τὴν εὐθυμίαν τῆς Ἰφελίας, ἐρρύμοτίμουν διὰ τοῦτο καὶ τὴν ὁδὸν τῆς καρδίας της. Περὶ τούτου οὐδεμίαν εἶχεν ἀμφιβολίαν ὁ ὑποπλοίαρχος, ἡ δὲ Ἰφελία, ἡ ἀφελὴς καὶ ἀπλαστός νέα, οὐδ' ἐξέτασε ποτὲ ἑαυτὴν διὰ νὰ τὸ μάθῃ· τὸ μόνον δ' ὃ ἤξευρεν, ἦτον ὅτι ἡ θαλασσοπλοῖα ἦτον εὐθυμοτάτη, ὁ ὑποπλοίαρχος διασκεδαστικώτατος, καὶ ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ χαριέστατοι.

Δὲν ἐλησμόνει δὲ καὶ τὸν προστατευόμενόν της. Ἐξ ἐναντίας μάλιστα μετὰ τὴν συνδιάλεξιν ἐκείνην, τὴν ἐν τῷ λιμένι τῆς Μελίτης, ἠσθάνετο ζωηροτέραν πρὸς αὐτὸν τὴν συμπάθειαν, ἥτις εἶχε κορυφωθῇ εἰς ὑπόληψιν, καὶ τὸν προσωμίλει ἤδη μετὰ τῆς μεγίστης εὐμενείας, καὶ ὡς ἀποδίδουσα σέβας εἰς τε τὴν πενίαν καὶ εἰς τὴν θέσιν του· εἰς ἐκάστην δὲ συνδιάλεξιν ἀνεγνώριζεν ἐν αὐτῷ πάντοτε καὶ αἰσθήματος ζωηρότητα, καὶ ψυχῆς εὐθύτητα, καὶ εὐγένειαν τοῦ φρονήματος. Τὸν συνίστα δὲ καὶ μετὰ πλείονος ἐπιμονῆς εἰς τὸν πτετέρα της, καὶ μάλιστα εἰς τὸν ὑποπλοίαρχον, καὶ ἤρχιζε νὰ ὀργίζεται ὅταν αὐτὸς ἀνελάμβανε ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου τὸν συνήθη τόνον τῆς εἰρωνίας του, ὅπερ ὅμως ὡς ἀποτέλεσμα εἶχε μόνον νὰ καθιστᾷ τὸν Μοντφόρτον τότε μάλιστα δηκτικώτερον καὶ ἐπιθετικώτερον.

Τοῦ δὲ Οὐίλλη δόσκαλον εἶναι νὰ ἐξηγηθῇ ἡ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ διάπλου ψυχικὴ κατάστασις· διότι ἐλπίζομεν ὅτι οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν δὲν κατατάττονται μετὰ τῶν ἀμφιβαλλόντων, ἂν ψυχὴ δέδοται καὶ εἰς ἀπλὸν καμινάπτην. Ἡ τοῦ Οὐίλλη ἦτον ἀξία σκεύους εὐγενεστέρου. Ἀκαλλιέργητος, ἡ καὶ αὐτοκαλλιέργητος, παρήγεν ὅμως τοὺς γενναίους καρποὺς ἀρετῆς καὶ μεγαλοπροσύνης. Ὁ Οὐίλλη, φῦσις ὡς εἶδαμεν εἰς σκέψιν ἐπιρρέπης καὶ φιλαναγνώστης, ἤσκει τὸν νοῦν του ἐν τοῖς βιβλίοις, καὶ πολλάκις συνέβαινε εἰς τὸν πενιχρὸν καὶ κατησβολωμένον αὐτὸν ἐργάτην, τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους εἰς τὰς δονουμένας τῆς καμίνου τοῦ φλόγας, ἢ εἰς τὴν μακρὰν ἔκτασιν τῶν κυμάτων, νὰ βυθίζεται εἰς μελέτας μακράς. Ἀλλ' αἱ μελέται αὗται ἦσαν ὅλως ἀφρημένα, οὐδὲν δανειζόμεναι ἀντικείμενον ἐκ τοῦ στενοῦ κύκλου τῆς εὐτελοῦς τοῦ ὑπάρχουσ, καὶ οὐδεμίαν ἔχουσι ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτοῦ ἦσαν ἡ ἐκχείλσις τῆς ζεούσης καρδίας, καὶ τῆς ἀκοιμήτου τοῦ φαντασίας.

Ἀλλ' ἀφ' οὗτο ἡ Ἰφελία παρέστη εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς του, παράδοξον ἔλαβεν ἡ ὑπαρξίς του ῥοπήν. Ἐκτοτε τῷ ἐφάνη ὅτι τῷ ἠναώχθησαν οὐρανοὶ ὧν ἠγνόει καὶ αὐτὴν τὴν ὑπαρξιν πρὶν. Ἐκτοτε ἠσθάνθη εἰς τὴν καρδίαν του παλμὸν πλήρη ἀλγυδόνος καὶ ἡδονῆς, πλήρη ταπεινώσεως καὶ φιλοδοξίας. Ἀφ' οὗτο ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς του ὑπὲρ ἑαυτὸν, διεμέτρησε μετὰ φρίκης καὶ ἀπελπισίης τὸ ζοφερὸν βάθος ἐν ᾧ κατέκειτο. Καὶ ὅτε μὲν ἠγανάκτει διὰ τῆς καρδίας του τὴν παραρροσύνην, ὅτε δ' ἐρώτα ἑαυτὸν τί πταίει ὁ ἐν τῷ ᾧ κολαζόμενος, ἂν ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἰδῇ αἶφνης ὑπεράνω του ἀκτινοβολοῦντας ἐν δόξῃ τοὺς ἀγγέλους τοῦ παραδείσου· καὶ ἄλλοτε ἐν ὑπερηράνῳ συναισθῆται τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας του, ἔχει τὸ αὐτὸ μεθ' ὅλων τῶν ἀνθρώπων δικαίωμα τοῦ αἰσθάνεσθαι καὶ νοεῖν. Πάντοτε δὲ ὡμολόγει εἰς ἑαυτὸν ὅτι ἠγάπα, ὅτι ἐλάτρευεν ὡς οὐράνιον ὃν τὴν Ἰφελίαν, καὶ ἐν ταῖς σωφρονεστέραις στιγμαῖς του συνωμολόγει ὅτι τοῦτο ἦτον ἀντικρὺς ἀρροσύνη, καὶ παραφορά τῆς τε καρδίας καὶ τοῦ νοῦς του, ἀλλὰ παραφορά κατὰ δυστυχίαν ἀνίκητος.

Ἀμα ρθίασα ἡ Σαλαμάνδρα εἰς Πορτσμουθ, παρέδωκε τὰς ἐπιστολάς αὐς ἐκόμιζε, εὔρε δὲ συγχρόνως τινὰς μεταβολὰς ἀποραυσθείσας ἐν τῷ νυχυρχεῖω περὶ τὴν τύχην της. Ἦσαν δὲ αὗται, πρῶτον ὅτι κύτῃ ἀπεσπᾶτο ἀπὸ τὸν σταθμὸν τοῦ Πορτσμουθ, καὶ ἀπεστελλετο εἰς τὴν μοῖραν τῆς Ἰρλανδίας, τὴν σταθμεύουσαν ἐν Δουβλίνῳ, καὶ δεύτερον ὅτι ἀπ' αὐτοῦ ἀπεσπᾶτο ὁ ὑποπλοίαρχος Μοντφόρτος, καὶ προσελαμβάνετο εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ ναυαρχείου. Ἀλλὰ καὶ τοῦ πλοίου ὁ ἀπόπλους, καὶ τοῦ ἀξιωματικοῦ ἡ ἀπ' αὐτοῦ ἀναχώρησις ἐμελλον νὰ ἐνεργηθῶσι μετὰ τινὰς μόνον ἡμέρας, εἰς δὲ τὸν πλοίαρχον ἀπετράπη καὶ αὐτίς νὰ μετεικῇ διὰ τῆς Σαλαμάνδρας τὴν οἰκογένειάν του, ἂν ἤθελεν εἰς Δουβλίνον.

Ἡ εἰδήσις αὕτη ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐχαροποίησε τὴν Ἰφελίαν, διότι ἀπὸ Πορτσμουθ μετέβαινεν εἰς πόλιν πολὺ λαμπροτέραν, καὶ πολὺ περισσεύειν παρέ-

χουσαν διασκεδάσειας ἄρορμάς· ἄφ' ἐτέρου ὅμως καὶ τὴν ἐλύπησε, διότι ἐχωρίζετο ἀπ' αὐτῶν ὁ Μοντφόρτος, οὐ εἶχε συνιθίσει τὴν συναναστροφὴν, καὶ ἠρέσκειτο εἰς αὐτήν. Ὁμοίως δὲ καὶ τοῦ Μοντφόρτου ἡ καρδία ἀντιπεριεσπᾶτο μεταξὺ τῶν δύο ἀντιθέτων τούτων αἰσθημάτων. Ἀφ' ἐνὸς μὲν ἔχαιρε καὶ ἦν πλήρης ὑπερηφανείας, διότι ἡ νέκ θεσίς εἰς ἣν μετέβαινεν ἦτον προδιδασμὸς ὑπὸ πολλῶν φθονούμενος καὶ ἐπιζητούμενος, φαινόμενος δ' ὅτι τῷ ἐδίδετο εἰς ἀναγνώρισιν μὲν τῆς ἱκανότητος καὶ τῆς ἐντίμου ὑπηρεσίας του, ἂν καὶ κυρίως τῷ ἐπρομηθεύθη διὰ τῆς ἐπιτρόχης τῆς οἰκογενείας του· ἀλλὰ συγχρόνως ἡ θλίψις του ὅτι ἐγκυτέλλετο τὴν Σαλαμάνδραν δὲν ἦν διόλου προσποιητὴ, καὶ προφανὲς ἦτον ὅτι πηγὴν εἶχε τὸ πρὸς τὴν Ὀφελίαν αἰσθημὰ του, διότι ἤδη ἐγένετο ἀπὸ πλησίον τῆς ἀνεξέλληπτος καὶ ἐπιθετικώτερος, ἢ ἐκφρασίς τοῦ προσώπου του ἐλαβέ τι αἰσθηματικώτερον, τὰς ἀσταιότητας διέκοπτον συνεχῶς λόγοι περιπαθεῖς, καὶ ἐνίοτε πλήρεις ἐννοίας, καὶ ἐν γένει ἡ καρδία του ἐφαίνετο ἤδη ἐλαυνομένη ἀπὸ πλήρη ἀτμόν, ὡς λέγουσιν οἱ ὁμότεχνοί του, καὶ ἡ κεφαλὴ του βυσσοδομοῦσά τι σχέδιον.

Τὸ σχέδιον δὲ τοῦτο κατὰ τύχην ἔμαθε πρῶτος ὁ Οὐίλλης. Τὴν τετάρτην ἡμέραν μετὰ τὴν προσόρμησιν τῆς Σαλαμάνδρας εἰς τὸν λιμένα, ὀλίγην ἔχων ὑπηρεσίαν, ἐλαβε τὴν ἀδειαν ν' ἀποβῇ εἰς τὴν γῆν, ὅπως ἐπρομηθεύθη τινεσ τῶν εἰς αὐτὸν ἀναγκαίων. Ἐν ᾧ δ' ἐπέστρεφεν εἰς τὴν προκυμαίαν, ἀνθρώπος τις ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας του.

— Οὐίλλη, φίλτατε Οὐίλλη, ἀνέκραζεν ὁ ἄνθρωπος. Ἀφ' οὗ μ' ἔσωσας ἀπὸ τῆς αἰσχύνῃς καὶ ἀπὸ τὸν θάνατον, ἐμὲ καὶ τὰ παιδία μου, ἐκρύβης ἀπὸ ἐμέ, διὰ νὰ μὴ ἔχω ὡς θλιβεράν μάστιγα τῆς συνειδήσεως παρούσας πάντοτε εἰς τοὺς ὀρθαλμούς μου, τὴν πενίαν εἰς ἣν δι' ἐμὲ ἐβυθίσθης, γενναίε φίλε, διὰ νὰ μὴ ἔχη τροφὴν αἰωνίαν ἡ ἀγωνία τῆς ἀνικάνου εὐγνωμοσύνης μου. Ἀλλὰ σήμερον σ' ἀνεκάλυψα, καὶ ἔσπευδον νὰ σὲ εὕρω. Αὐτὴν τὴν στιγμήν διεθυνόμην πρὸς τὴν Σαλαμάνδραν. Ἦβελον, φίλτατε Οὐίλλη, πρῶτον νὰ σ' ἐνγκυκλισθῶ, καὶ δεύτερον νὰ σοὶ δώσω τὸ ἐλάχιστον προϊόν τῆς οἰκονομίας μου. Εἶναι οὐδὲν, τὸ ἡξεύρω· ἀλλὰ πιστεύσε με, ἂν δὲν κατώρθωται περισσότερον, ἐνοχος δὲν εἶναι ἡ προθυμία μου. Ἐκ τοῦ μικροῦ μισθοῦ ὃν ἀπολαμβάνω, οἰκότεροφον ὢν παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ ὅπου ὑπηρετῶ, ὑπὲρ ἐμοῦ αὐτοῦ οὕτε πέννην ποτὲ ἐδαπάνησα. Εἰς τὰ παιδία μου ὅμως δὲν ἐδυνήθην ν' ἀρνηθῶ στέγην μισθίας καλύψεως, καὶ τὸν ἄρτον τὸν ἐπιούσιον ὅσῳ νὰ μὴ ἀποθάνωσιν· ἀλλ' ἀντὶ ἐνδυμάτων ἡ μήτηρ των συρρίπτει μόνον τὰ ῥάκη των· ἀλλὰ κλαίοντα αὐτὴ μ' ἐζήτει τ' ἀπαιτούμενα κατὰ μῆνα δύο σελίνια διὰ νὰ φοιτᾷ ὁ υἱός μου εἰς τὸ σχολεῖον. Τῇ εἶπα ὅμως ὅτι τὰ σελίνια ἐκεῖνα δὲν εἰν' ἐδικά μας, καὶ δὲν ἐχομεν τὸ δικαίωμα νὰ ἐκπαιδεύωμεν δ' αὐτῶν τὸν υἱόν μας. Ἡ ἀγαθὴ μου γυνὴ ἐσιώπησε, καὶ προσπαθεῖ ἀντὶ πάσης ἐκπαιδεύσεως νὰ διδάσκη αὐτὴ καὶ εἰς τὸ παιδίον τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν ἅγιον λόγον του. Ὡ ἀδελφε, μὴ ὑποπτεύσης ὅτι ἐδυνάμην

νὰ οἰκονομήσω περισσότερα καὶ τὸ παρημέλησα.

Καὶ οὕτω λέγων, τῷ ἐδίδεν εἴκοσι σελίνια. Ἦν δὲ ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὡς ἕκαστος ἐννοεῖ, ὁ Τόμ Βάρν, ὁ γενόμενος αἷτις τῆς τοῦ Οὐίλλη πτωχεύσεως.

— Ὅχι, ἀγαθὲ Τόμ, εἶπεν ὁ Οὐίλλης. Κράτητον αὐτὴν τὴν ποσότητα δὲν τὴν δέχομαι. Μὴ στεροῦς δι' ἐμὲ τὴν οἰκογενεῖάν σου τῶν ἀναγκαίων εἰς αὐτὴν περιθάλψεων. Ἐγὼ ἔχω αὐτάρκη τὰ πρὸς τὸ ζῆν. μὴ φροντίζης περὶ ἐμοῦ.

— Πῶς, εἶπεν ὁ Τόμ, σχεδὸν δακρύων. Ἀποποιεῖσαι; Δὲν θέλεις νὰ μοὶ ἐπιτρέψης οὔτε καὶ τὴν παρηγορίαν ὅτι ἂν ἐδέχθην ἐλεημοσύνην εἰς τὴν στιγμήν τῆς δεινῆς ἀνάγκης, — καὶ ὅποιαν ἐλεημοσύνην τὴν θυσίαν ὅλης σου τῆς ὑπάρξεως, — ὅτι διὰ φιλεργίας καὶ τιμιότητος, ἡμπορῶ κατ' ὀλίγον ν' ἀποδίδω τὸ ἱερὸν ὄφλημα, καὶ νὰ ἐλαφρύνω τὸ δύσφορον βάρος τῆς συνειδήσεως;

— Ἡ ἐπιμονή σου, φίλτατε Τόμ εἶναι ματαία, ἀπεκρίθη ὁ Οὐίλλης. Δὲν θὰ δεχθῶ αὐτὰ τὰ χρήματα. Τοῦτο δὲν πρέπει νὰ σὲ λυπῇ ἢ νὰ σὲ ταπεινώσῃ. Ἰδοὺ, ἂν ἦσο εἰς θέσιν νὰ μοὶ ἀποδώσῃς ὅλην τὴν ποσότητα ἣν μοὶ ὀφείλεις, ὥστε νὰ μεταβληθῇ ἡ τύχη μου δι' αὐτῆς, δὲν θὰ ἠρνούμην νὰ τὴν δεχθῶ. Ἀλλὰ τὰ εἴκοσι σελίνια, διὰ τὴν οἰκογενεῖάν σου τόσον ἀναγκαῖα, ἐμοῦ τὴν θέσιν κατ' οὐδὲν δὲν δύνανται νὰ μεταβάλωσιν.

— Ἐστὼ λοιπὸν, εἶπεν ὁ Τόμ. Τὰ εἴκοσι αὐτὰ σελίνια θὰ μείνωσιν παρ' ἐμοὶ κατατεθειμένα, καὶ εἰς αὐτὰ θὰ προστίθεται πᾶσα νέα ῥάνις τοῦ ἰδρωτός μου, μέχρις ὅτου ἐγὼ ἢ μετ' ἐμὲ τὰ τέκνα μου συμπληρώσωσι ποτὲ τὴν ποσότητα, καὶ ἀποτίσωσι τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο ὄφλημα.

— Τὴν ποσότητα ταύτην θὰ δώσῃς, εἶπεν ὁ Οὐίλλης, εἰς τὸν υἱόν σου, διὰ νὰ φοιτήσῃ ἐν ἔτος εἰς τὸ σχολεῖον.

Ὁ Τόμ ἐσφιγξε τὴν χεῖρα τοῦ φίλου του, ἐν ᾧ ἀπέματτεν ἐν δάκρυ εἰς τὴν χειρίδα του.

— Ἀλλὰ πῶς κατώρθωσες σήμερον νὰ μὲ ἀνακαλύψῃς; τὸν ἠρώτησεν ὁ Οὐίλλης.

— Εἰς τοῦ Κυρίου παρ' ᾧ ὑπηρετῶ, (διότι ἦνγκάσθην εἰς ἰδιωτικὴν νὰ ἐμῶ ὑπηρεσίαν), ἀπεκρίθη ὁ Τόμ, ἐκεῖ ἔμαθα ποῦ εὕρισκεσαι. Ὁ κύριός μου, ἐπειδὴ νυμφεύσεται, ἐκάλεσε σήμερον ἕνα νομικόν, συμβολαιογράφον νομίζω, ἢ δικηγόρον, ἢ δὲν ἡξεύρω τί ἐκ τῶν μεγαλοσχημῶν τοῦ δικαστικοῦ κλάδου, νὰ τὸν ὁμιλήσῃ περὶ τῶν ὑποθέσεων τῆς περιουσίας του. Ἐν ᾧ δ' ὁ κύριος οὗτος ἐξήρχετο, ἐν τῷ ἀντιθλάμῳ ὅπου ἐφύλαττον, στραφεῖς πρὸς τὸν κύριόν μου, ὅστις τὸν προσέπεμπε,

— Ἐλησμόνησα, εἶπε, νὰ σὰς ἐρωτήσω. Ὡς ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ ἴσως ἔχετε τὴν ιδέαν ἂν εἰς τὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν ὑπάρχῃ ἄνθρωπος τις ὀνομαζόμενος Ἀρθούρ Οὐίλλης. Ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τὸν γνωρίζητε, διότι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς πέπει νὰ εἶναι ἀπλοῦς ναύτης ἢ τιοιούτάν τι.

Ἐννοεῖς, φίλτατε Οὐίλλη, ὅταν ἤκουσα τ' ὄνομά σου πῶς ἔτεινα τὰ ὦτα, καὶ πῶς ἐπαλεν ἡ καρδίκα μου, ὅταν μάλιστα ὁ κύριός μου ἀπεκρίθη,

— Εἰς τὸ ἀτμόπλοον ἡ Σαλαμάνδρα ὑπηρετεῖ εἰς καμινάπτῃς, ὀνομαζόμενος Οὐίλλης. Ἄν ὅμως τὸ κύριον ὄνομα τοῦ εἶναι Ἀρθούρ ἢ ἄλλο τι, δὲν τὸ ἐνθυμοῦμαι. Ἀμα ἤκουσα τοῦτο, ἔσπευσα πρὸς τὸν λιμένα, καὶ ἤρχομαι πρὸς τὴν Σαλαμάνδραν.

— Καὶ τί μὲ ἤθελεν ὁ ἄνθρωπος; ἐρώτησεν ὁ Οὐίλλης.

— Δὲν ἤξεύρω, εἶπεν ὁ Τόμ, διότι εὐθὺς ἀνεχώρησε.

— Δὲν δύνῃμι νὰ ἐνοήσω . . . ἐψηθύρισεν ὁ Οὐίλλης. Ἀλλ' ὁ κύριός σου, ὅστις ἤξευρεν ὅτι ὑπηρετῶ εἰς τὴν Σαλαμάνδραν τίς εἶναι;

— Πῶς! Εἶναι ὁ μέλλον γαμβρός τοῦ πλοιάρχου τῆς . .

— Τί λέγεις! ὁ γαμβρός τοῦ πλοιάρχου, διέκοψεν ὁ Οὐίλλης, συλλαμβάνων ὁρμητικῶς τὸν Τόμ ἐκ τοῦ βραχίονος. Τίνος πλοιάρχου γαμβρός;

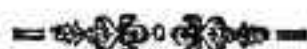
— Τοῦ πλοιάρχου Σόμμερς, τοῦ πλοιάρχου τῆς Σαλαμάνδρας· δὲν ἤξεύρεις ὅτι τὴν θυγατέρα του, νομίζω Ὁφέλια ὀνομάζεται, νυμφεύεται ὁ ὑποπλοίαρχος Μοντφόρτος.

— Ὁ ὑποπλοίαρχος λέγεις; Ἀδύνατον! τὴν Ὁφέλιαν! τίς τὸ εἶπε; Πόθεν, πῶς τὸ ἤξεύρεις;

— Ἀλλὰ, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦτο δὲν εἶναι μυστήριον. Ὁ ὑποπλοίαρχος ἔλαβε σήμερον τὴν ἀδειαν τοῦ γέροντος, καὶ ἤξεύρω ὅτι πρὸ τῆς ἑσπέρας, διευθετήσας τινὰς υποθέσεις του εἰς τὴν πόλιν, ἐμελλε ν' ἀποταθῇ εἰς τὴν Μίς Σόμμερς.

Ὁ Οὐίλλης ἔμεινεν ἐπὶ μίαν στιγμὴν, κρατῶν ἀφ' ὧνος τὸν φίλον του ἐκ τῆς χειρός· ἔπειτα δ' ἐρρίφθη αἰφνιδίως εἰς τὰς ἀγκάλας του, τὸν ἔσφιξε βιαίως ὀλοφυρόμενος, καὶ πρὸς μεγάλην του ἐκπληξιν τὸν ἀρῆκεν ἀμέσως, ὥρμησε πρὸς τὴν προκυμαίαν, καὶ ἐπῆδησεν εἰς πλοίαριον, δείξας εἰς τὸν κοπηλάτην τὴν Σαλαμάνδραν, ἐν ᾧ τῷ ἔρριπτεν ἐν νόμισμα.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΟΙ ΕΡΥΘΡΟΔΕΡΜΟΙ.

—ο—

Οἱ Ἐρυθρόδερμοι, μεθ' ὧν πρὸ πολλοῦ ἐξωκειώθησαν οἱ ἀιγινῶσαι τοῦ Κυρηγοῦ γνωρίζαντες αὐτοὺς ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν Κοκκίγων, ἀποτελοῦσιν, ὡς ἐμάθεμεν, τὰς Ἰνδικὰς φυλὰς τὰς κατοικοῦσας ἐν τῇ Ἀμερικῇ. Εἰς τὰς φυλὰς ταύτας ἀνήκε καὶ τὸ Μιχῦρον Πτηνόν, καὶ ὁ Αἰγαγρος, καὶ ἡ Φλογερά Ἀκτίς, καὶ ὁ Στεναγμός τοῦ Ἀνέμου καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἥρωες μεθ' ὧν συνητηθήμεν. Ἐκεῖ ἴδομεν ὅτι ἂν καὶ φιλέκδοκοι καὶ ἀδυσώπητοι ἀνταγωνισταί, εἶναι ὅμως φιλόξενοι, τίμιοι, πιστοί, γενναῖοι, εἰς ἄκρον φιλοπόλεμοι, ἀξιοπρεπεῖς, εὐσεβεῖς καὶ φίλοι τῆς σκέψεως ἢ μᾶλλον τῆς θεωρίας.

Ἐάν, καταλείποντες πρὸς μικρὸν τὰς αἰματηρὰς σκηνὰς ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἐγνωρίσαμεν αὐτοὺς, εἰσπρχόμεθα εἰς τὰς δερματίνης αὐτῶν κατοικίας, ἡθέλομεν τοὺς θαυμάσει καθεύδοντας ἐν ἀφελείᾳ καὶ πρᾶτῃ μετὰ τῶν γυναικῶν, τῶν τέκνων καὶ τῶν σκύλων αὐτῶν, καὶ σοβαρῶς ἐκμυζῶντας τὰς περιέργους αὐτῶν καπνοσύριγγας. Τοιαύτην καπνοσύριγγα ἀνάπτοντες οἱ ἀρχηγοὶ ἐν ὥρᾳ πολέμου, κάθηνται, ὡς ἴδομεν, πέριξ πυρᾶς, καὶ μεταβιβάζοντες αὐτὴν πρὸς ἀλλήλους, βουλευόνται περὶ τῶν πρακτέων. Ἡ καπνοσύριγξ ἔχει παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς πολλὰς καὶ ποικίλας ἀρετάς· δι' αὐτῆς καὶ εὐχαριστίας ἀναπέμπουσι πρὸς τὸ Μέγα Πνεῦμα.

Ἀρχηγὸς Ἰνδός.

Ἐάν δὲ, ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐρευνήσωμεν ἐμβριθέστερον τὴν φύσιν αὐτῶν ἀπεφασίζομεν νὰ διατρίψωμεν ἡμέρας τινὰς ὑπὸ τὰς εὐτελεῖς ἐκεῖνας σκηνὰς, ἡθέλομεν πεισθῇ ὅτι ἐσυκοφάντησαν τοὺς Ἰνδοὺς, ὅσοι γράψαντες ἐπιπολαίως ἢ ἐμπαθῶς, ἐθεώρησαν αὐτοὺς ὡς ἄλλα κτήνη, ἀνάξια πολιτισμοῦ. Καὶ μὲν δὲν ἀμυροῦσι καὶ ἐλαττωμάτων, ἀλλ' εἶναι βέβαιον ὅτι ἐπλήρυσαν αὐτὰ οἱ λευκοὶ κατακτηταί, προσθέντες μάλιστα καὶ ἄλλα πολὺ πλέον ἀπευκαταία.

Κατὰ τὴν διατριβὴν ἐκείνην ἡθέλομεν σπουδάσει τὰ περίεργα αὐτῶν ἔθιμα· ἡθέλομεν ἰδεῖ, ὅχι πῶς παρασκευάζουσι καὶ πῶς τρώγουσι τὰς γλυκυχύλους τῶν βονάσσων ῥάχεις, διότι συνεγυῖθμεν ἤδη τοιαύτας μετὰ τοῦ Κυρηγοῦ, ἀλλὰ πῶς καθηδύνουσι τοὺς λάρυγγας αὐτῶν διὰ κρέατος, τὸ ὅποιον ἡθέλομεν ἴσως φάγει μόνον πολιορκούμενοι ὡς ἐν Μεσολογγίῳ, κρέατος σκύλου!

Ὡς γνωρίζαντες τὸ ἔνδυμα τῶν ἀρχηγῶν, καὶ ἰδίως τοὺς ἐκ δέρματος βονάσσου μανδύας αὐτῶν ἐρ' ὧν ζω-